

1921 оной декабри 21-нээ гарана

БУРЯД УНЭН

Бүгдэд аравдй газетэ

1993

ОКТАБРЬ

21

Тамарай йууд (нохой) нарын 6 ЧЕТВЕРГ Гаргаай 5 № 201 (1813) Тасетын сан захилдай 2 тух. Хэсэгтэ сан

Буряад үнэн '94

БУУРАЛ ТҮҮХЭДЭ ОРОМООР...

Хүндэтгэ уншагшад, гэсэтэдмийн хар хэдгэ байн үе оондунгоо эхилдэ. Тухайн үеийн ажилдаа хэргэ гэмтэ шийдэмхийн ойлгосон ааб даа.

Манай тагаай худалдмэригшад арав аажмын бүхы халбаринуудта, иланг хуудас аажмын боложо байн хуудаснуудыг үзэн Урданайхидал ад-гэсэтэ дүүргэдэг. «амжалта туй-дэб» гээн ажабайдалай уридаша, үнэ талыг тэмдэглэһэн мэдээлэлдэ дурлоно уосоор. Тийнхэ хуудас ажа-байдал мэдээлэлдэ элэрхэйлһэн шинжлэг-дүд нохойл зандаа түүрүүшн хуудас-нуудта хуурига ээллээр. Энэнгүйл-дүр аргааргүй. Асуулга, зэргүүл-дүр байдалаа сэргэнэ нураһанай дары хуудаснуудыг шуу.

Республикын Статистикын талар гүрэнэй комитетэд осголын тоо, барим-тануудыг хууль үедэ бүри үргэнээр хэрэглэдэг болобо. «Салин хүднэй-най хэды бэр» гээн нийт гаршаг доро гарадаг материалууд хэйнхэ хоноир-луудад агропромышленна комплексын худалдмэригшэдэй үнэгийн ноёл, ав-густ харануудта арай шамай хорёод мянган түхэригэй салин абаһан хаань, саарна, гуурһан дээр нуудад банкинуд-дай, страхованин, налогтоо албанай тү-лөөлшэд зуу гаран мянгёе абаа шуу. Гайхаар юумэн ажабайдалмай аялаа би даа.

Хүдөөгэй зонийн талыг баримталһан статыг, кореспондентийн толилдэ орол-дожо байһанмай дамжаггүй. Жэшээлэ, Улаан-Удын нарын сэлын мануфакту-рын директор К. П. Альбинтай хү-дөөһөө абадаг ноһонной үнэ снэ тух-ай, ахадаа, ямар ушарһаа нимэ хянд-д сэнгүүд тогтоодоно гэжэ хөөрлөөдө хэжэ гэхээдмэй, энэ хүдөөлөригшэм-най «ахан шухаг асуудалуудар гэн-жэлүүшхэй», барихай бэрхэтэй юм. Угыһе наа, республикын түбэй дэ-лүүртэ (аихандаа Улаан-Удын колхозно дэ-лүүртэ гэгдэдэг) перекующигуудтай тэмсал абууһан ОВД-гэй худал-дмэригшэдтэй реид-шалгалтанууд үр-гэлдүүлэгдэхэ. Ветеринаруудтай хуули-га-хүнлэгтэнуудыг ханхата ханаатай госопдийн Салимоньев шүүмэлид, пен-сидэ нэмэлтэ хэгдэхэ аад, хэгдэгүй ушарыг элэрүүлэ, үерһөө «хондоһон зондо тухалажма-мунгёе үнэ эгбөөр хуураа» — нимэрхүүгү хэжэ, батаныг асуудалууд ханааһанмай зоһоор.

«Асуудалда-харуу» гээн нинтэ тар-шаг дорохи тобоохон мэдээлэлдэ то-до ухаараа ашатай, тунатай гэдэ ха-надаа. Жэшээлэ, гэр баяра үмсэ-лэгтэ, социальна тухалажмаанууд тухай асуудалуудта мэргэжэлтэдэй тобоохон харуу гэжэ байхаа, уншагшад дур-тай түгэхэ ойлгоно. Итхээлэ, ба-га бизнес гэгшэмэй юм гэгшээ, про-мышленнигуудай болон олзын хэрэг эрилгэшээдэй холбоон ямар үүргэтэй юм гэжэ уншагшадтай нэгэн хоноир-хожо байна нэн. Нимэрхүү асуудалнууд-даар хүдөөлөригшэдэй, эрдэмтэдэй бү-хэй статынуудыг үгжэ болохо, гэжэ зуура богонихон тайларшарыг хэизар-лааар юм.

Тэрэһэн элдэ халбаринуудай мү-ноо үедэ ямар байдалтай, зорилгоун-дтай, олоо хэжэ шалдалтай, хэжэһе бай-хан тухайн түлөөлөгчэй бүхэйн худал-дануудыг толилоо хэмдэ. Осолол, «Буртфермаһы» нэгдэлтэй, республикын хэлтэс комбоошолой, урлаламмын «Байдал» манай, Вануттэй алтанай, «Селингенин ЦИК-гэй», «Нирстай» ав-водой, республикын комитеттэй ажал, хэрэгтэй тухай тусгаар худалданууд толилоодоно юм. Түрэй гэсэтэ мүн-гэ хангаар дамжэхэ арга хэгсэтэй пред-прияти, эмхинууд тухайнхэ нимэ хуу-дануудыг захидна толилуулаг лэ гэжэ дурдахмаар.

Манай тагаай журналистууд — Ми-жиг-Цырен Даржапович Намжилдо, Дарма Базарович Дондоков, Тимофей Нимбуевич Нимбуев, мүн ага мурнууд-дай автор үлдээрлэдэ хабаатгай асуу-далууд дээр гол түлэ худалдэһе наа, хүн бүхэн гуурһаа туршаха оло-һонд дуратай тэмдүүлэй ааб даа. Ол-зогохыг хүсэжэ үлүү гаргалдаһаа ор-шон тойрһон хамгаалха тухай, иж-шээлэ, Озёрын комбинатай барил-гын, республика дотор үргэлдөөдө мо-до отомолгой хошололуд тухай тух-ай худалданууд нинтэ гэдэгшэн юм.

Түгэтэй нотолгоо буюу нэмтэртэй зон, шэнтэй порэ бүсэн ажабайдал, абарн эди, үндэр наһанатай хэшээл, нураал-дэгэй хэшилэд, зурагал, очеркунуд зоний ахарал татамар лэ байха.

Социаль-экономикна асуудалууд гэгшэмэй үшөө юу харуулаха би-рангагүй, шынэ сагай хэмжээндэ хүр-хөөр боломолоно, бэшнэ гэжэ гүбдн —эдэ бүгдэе уншагша гэгшээ, дурал-хануудыг оруулаха эрхтэйһе, аргата-һе ааб даа. Тийн бурал түүхэдэ оро-моор буурашагүй мурнуудыг «Бурал үнэдоо» бэшхэгшэтай таанадаа бүт-хэ урлалдаһи.

Галина ДАШЕВВА, редакция социаль-экономикна таһагыг даагша.

— Россия Федерациян Федеральна Суглаанай депутатуудай хунгалта үнэгэрхэ болзор ойртожол байна. Мүно дээрэ манай республикын ажалдай бүхы хунгалта энэ хунгалтада бэлэн бншэ. Нимэ эрхэ байдалаа тохололдоод байхада, Буряад Республикын бүгэд депутатууд «Нэгдэл ба дэбжэлтэ» гээн нийтнэй эмхи байгуулыг шийдэб. Тус эмхи мүнөө дээрэ политическэ ямарыг хара шэгэлгүй, гансал олон ондоо худлөөнуудыг, партинууд болон эмхинуудыг, бүхы хунгалташад нэгдүүлэн, хунгалтын үедэ нэгэ зүб хараа шугам баримталха зорилго урдаа тайна. Буряад Республикынаа саашанхи хүр-жэлтин асуудалаар хоноир-хождо хүнүүд, арад зоний ажабайдалыг хайжаруулаха гэжэ оролдодог, түрүү үзэл бодолтой хүнүүд манай эмхид нэгдэхэ, хараа зорилгоо урдаа табиха байна. — гэжэ И. Т. Павлов түрүү-гээр онсолон тэмдэглэб.

Унхөөрөһөө, бүхы партинууд болон худлөөнуудыг бүхы хунгалташад, республикынаа эрдэмтэй хүд-дэригшэдтэй бүхы хүнүүд ханидалгүй бүхы хүнүүд тус эмхин туг доро суг-ласа, хунгалтын нэгэ про-грамма баримталха шуу. Гадна Буряад Республикын нотагай засагай зур-

гаануудта хунгалта 1994 оной март гарала үнэгэрхэ дээр хараалгадана. Республикын засагай дээдын зургаануудта мүн лэ депу-татуудыг дэбжүүлэхэ, хунга-лтын ажалдай бүхы хүнүүд шынэ хунгалтада бэлдэхэ эмхитэйгээр үнэгэрхэ, арад зондо алба хэжэ шадха хүнүүдыг хунгата хэрэгтэ «Нэгдэл ба дэбжэлтэ» гэг-шэн нийтнэй эмхи эхэ үүргэ дүүргэхэ болохо байна гээн ололо.

«Нэгдэл ба дэбжэлтэ» гээн нийтнэй эмхи байгуулгын стезд байгша оной ок-тябри 30-да зарлахаар ха-раалба. Тус эмхин програм-ма, устав, хуудаснуудыг зур-гаан стезд дээр баталагда-ха. Ямарыг үзэл бодолтой, ямарыг партида хабаатгай

хүнүүд, ажилша коллективүүд тус нийтнэй эмхин гэгдэ Устав соонь заагдана. Гэгдэ үйлсэе сугларжа, холын хараагүй мингитэ хабаад-ха яобалье зайсуулаха арга олохо байна гэжэ эмхидхэй комитетэй гэгшүүд тоолоно. Гол шухалын гэгдэхэ, үнхөөрөөл арад зоний аша туһада алба хэжэ шадха, холын хараа тусбэтэй хүнүүд Россиян Федерациян Федеральна Суглаанай депутатуудтай хуулаха, пресс-конференци үнэгэрхэ.

Манай «Тийский» гэжэ акционернэй нэгдэлтэй коллектив Северобайкальск хотын ажилшад ородой эдгээр тусгэ хайнаар хангаха дүүрэн арга шалдалтай, — гэжэ тус ажахын ахамад агроном Сергей Трофимов хэлэ.

Залуу мэргэжэлтэн С. А. Трофимов зүбхы юмэ хэлэ хаш даа. Эдэнэр Хитадай Ардадай Республикатай нийтэ холбоо барисаатай болохой юм. Хитадай Ардадай Республикын ажилшад бүгэ мэргэжэлтэдэй туһала-наар эдэнэр байгша олодо ородой эдэнэй үндэр хайн ургаса абажа, үйлдэбридөө сээр олоо оруулаха. Тус ажахын коллектив эрхэ иэдэ Хитадай Ардадай Республикын мэргэжэлтэдэй хамта ородой эдэ хоёр дахын хээр эрхэ үлүүлжэ, Северобайкальск хотын ажилшад эрилтэ тусгэ хангаха зорилготой.

Эндэ хитад мэргэжэлтэдэй түрүүшнхэ хамта ажиллабди, хайса нүхээсөө. Үнэ эхэ, ажилша зон юм байна. Ургаса нуулаха, харуулаха байн дуршлтай. Видение олон юмэндэ нураа. Эбэтэрэй ажиллабди, Хойто-Байгалдшэ ородой эдэнэй үндэр хайн ургаса абаха арга боломжотой юм байна.

Энэ баримтыг Хойто-Байгалай районий «Тийский» гэжэ акционернэй нэгдэлтэй коллектив хэрэг дээрнэ харуула шадба. Эдэнэр байгша олодо Тий голэй эрье да-хан үгэрэ, номидор, капуста, хонгино, хартааба тари-хан юм. Бүхэл зундаа уган хэбтэйгү ажилла. Эдэнэр оролдоото ажал минн хоолон халаагүй. Байгша оной зун тус ажахын худалдмэригшэд 120 центнер үгэрэ, 140 центнер хонгино, 500 килограмм укроп, 3400 цент-нер капуста, 4000 центнер хартааба хурьяа, Северо-байкальск хотын ажилшадта худалдаха, 108 миллион түхэригэй сээр олоо үйлдэбридөө оруула.

«Тийский» гэжэ акционернэй нэгдэлтэй коллектив 80 хаамал үнэтэй юм. Эдэнэр Северобайкальск хотын ажал-шадта ганса ородой эдэ бншэ, харин му, мяха, тоһо худалдага болохой. Ородой эдэ, му, мяха, тоһо худалдаха орын магазин нэһэн байха юм.

108 МИЛЛИОН ТҮХЭРИГЭЙ СЭБЭР СӨЛӨГӨЙ БАА

Байгаали заримандаа хүд-дэгдэгүи юмэ тохобол-дуудад гүб даа. Зунай һууд багаар Сахаанитай зарим нотагуудта хэ аадар бо-рогой хангуугаар, мундэр орогой ургасуудта горитой хо-хидол шаруулаха. Итхээлэ, хэлэ, таршадай ажахынуд Хаминин эбэтэр 354 центнер үгэрэ, 430 центнер шыниса, 200 центнер шыниса, 90 центнер шыниса, 70 центнер шыниса, 15 центнер обос абаа — гэжэ энэ эбэтэр ахамад агроном Б. Д. Цы-ренов хоорнэ.

Тийхэднэ хубинч хамта-ралай Михайловың ажахын тарялганы ургаса мундэр-тэ сохололаагүй ээлэ. Ажа-лхан ахамад агроном С. В. Базарович хэлэһэн шээр, энэ гектар буриндо дунда эдэрэ 20 центнер шыниса, 18—19 центнер обос абаа. Эшмэнэй ургаса-һе муу бншэ. Байгша он-до тус ажахы эрхэ жэлэй тариалда хүсд хүрэхэ үр-хэ хааха, хүн зондоо ху-бааха, адууһа малдаа эдүүл-хэ таргатай.

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

МҮНДЭРЭЙ СОХӨӨГҮЙ БАА

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

САГ БАГА, ШАМДАХА ХЭРЭГТЭЙ

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

РОССИН РЕГИОНУУДАТ

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

ИТАР—ТАСС: БҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

Албанай хэрэгээр ерэнхэй

Оносо байдал болжуулагданхай

ИТАР—ТАСС-ай корреспондентэ мэдээсэе байдаг һэн. Оносо бай-дал ба коммундаант са-д болжуулагдэһе наань, снэ сагай хүсэндөө байха шалдал хотодо хуули гурим үедэ хөөр эрхэдэ ба нэгэ шийрар сангидана гэжэ мэдэһонер алуулһан. И дэхи Федерациян гүрэнэй эрхээн ба милицион нэгэ шийрар талар урлалтын худалдмэригшэ шархатан дэхи Александр Ко- байна.

Залуу уран зохёолшодой XV конференци

Бурядай залуу уран зохёолшодой XV кон-ференци республикын Национальна библио-текин байһан соо нэгдэхэ. Хото болон хү-дөө нотагуудтай урилгалан дүһөөд эхилэн бншгэдэ, залуу уран зохёолшод, мун Улаан-Удэ хотын дунда болон дээрэ хургуулинууд оюутад, хургалан олоороо хабаадлсаа. Дурсалдаша конференци Бурядай ар-дай пост Дамба Тогоосоров оролоо үгөөр нэх-хэдэ.

Энэ хатаа тоогоороо тэрхэр, 15-дахн конференци болно. Буряад-Монголой залуу уран зохёолшодой I-дахн конференци дай-най үлүүгэр, 1947 онд зарлагдаһан юм. Сэр-гэлээ мүн хай эрһэн Бардид Мунгонов, Арсалан Жамбалон, Цыден-Иаб Жимбиев болон бусад олон нүхэд тэрэгдэ хабаадл-саа һэн. Залуу уран зохёолшодой түрүүшн конференци болһоор алар 46 хел жолоо-дон ошбо. Энэ хугагаа хатра манай үгүр-д буряад литературада хүгжэлтын штые элсэр тохорхойло. Ушарын хадаа эдэ үнэгэрн бүхы арбан дүрэн конференци дэгитэй элс-лэй нэрнүүдэ тодоруулаар, арад зондо дуулгалаар эрэгдэ байгаа. Урландаа хэдэ хэд конференцинуудыг угуулаһан, республи-кынай номой хэблэй залуу болон эхилэн бншгэдэй зохёолшудай осголойн хэблэн гаргагдэ бншэ. Мүнөө хүрэхэ сага энэ уш-ар конференци худалдмэригшэ аха уран зо-хёолшодой зүгөөд эхэ амжалта хүсөөд, шынэ бншгитинне тодоруулаха хэрэгтэй урагшатай-гаар хүдлэхэ үрэнб, — гэжэ Дамба Зодич мэдүүлэ.

Улаан республикын Уран зохёолшодой хол-боной правление түрүүлгэһе Ваир Дуга-ров үгэ хэлэ. Уран зохёолшодой холбоной литературина консултант Ракмет Шоймарда-нов залуу бншгитэдэй абуулагдана байдаг ажал хэрэгүүд тухай хоорба.

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ

2-дохн ноурта. «Дорно зүг рүү үлэ нэхэхэдэ, баруунайхята хаанта болохо-гүй» (Тугтхсхэл); Малай үлэжэлтэ — шанга шалгал-та. Д. Дондоков; «Өөһдө-һөөн лэ дундаада»; «Кон-курс сохогоодоо» — мэд-ээл; СНГ; тоһо һонин.

3-дахн ноурта. Соёлдон — худогэй ажилшад В. Дрисеский; «Гэртэ шибээ-лээд лэ нууха бншэ»; Түр-лэ хэлэмтэй—тушгэ хэшиг-най. Д. Хооракон; «Үнлэ-һэн түүүрээр» һонирхоноб-ди; Уншагшадай һонрто. Д. Доржогтобай; «Һадын һатунай абадалһа»; «Һадын Хамуулиһеа»; «Үе сагаа хол-боһон»; «Уншаа, дуулаа һэн гүт».

4-дахн ноурта. Агуу Илалтын 50 жэлэй оёе у-гуулан. С. Бадамса; «Баг-ш»; «Түүхын, соёлой гу-ламтэ» — З. Шагжинатай хоорлөөн; МВД-һэ мэдээ-сэл; «Нэримжтэй абагы»; Дэлхэйн һонин; дэжлэн; Спорттын һонин.

Убэнэй хуряалга, силос даража дүүргэхэ, талха та-хатаа үлүүгэ байха хуряалгын эбэтэ байха

ДОРНО ЗҮГ РУУ ҮҮДЭ НЭЭХЭДЭЭ, БАРУУНАЙХИЯА ХААЖА БОЛОХОГҮЙ

«Международная жизнь» журнал, 1993 он №№ 5-6

хүрэтэр хүтөөд, манай нийслэл эрхэ буюу. Бүхэлдэлхэн политиким харса болодоор бидэ тои шуаха газарта оршонобди. Тини Бурлад оройн хүтээтэ, хуби элаан гурба гүрэнэй дэлхэсэр, дээрэ намзын дээрэ монгол дэлхэи хуби элаангай болон гурэн түрээс бүрин сахина, бутарал зайсууха ябадалда гол оролдогоо элсүүлжэ байган Россини хуби элаантай илгата холбоотой.

Ц. З. ДОРЖИЕВ. Хоёр шилжилтэнэй асартай хуучин ба зүүн уугуур дээрэ байхдаа, бидэ хайша хайшаа далай, зохиолдооло олоно шадха ёһотойбди. Биологидоо гээд эрхим далай зохиолдооны асар байха ёһотойбди гээдэл, үргэн хэмжээний полиморфизм болоно. Тайлбарилжа, бурлад үндэнтэй хоорондоо али ээрэг илгатай байнаб, тэрэ

лээс, ёһо гуримуудаа горигоор алданхай. Эгээд үйд хэртэй юумэн—энэ арад бүхэ үндэнтэй дунда зайлашагүйгөөр шэнжээ, холисолдоого байха. Ородуудай дүгһөө колонизишгоо энэ арадаа ямар нулоо үзүүдэг? Сибирийн арадуудай, бурладуудай, эвенкиүүдтэ мөөс колонизишгоо бүхэ дээрэ хайн нулоотэй байгаа юм. Зүүгөөр муушье юумэн байгаа. Тинхээд эвенкиүүд дордо байдалда тудашоо. Юуундэ? Ород хуучусууд, хонокмо наймаашад арха худалдажа абахадаа, эвенкиүүдтэ архида оруулаа. Тинхээ мүүнөө эвенки нууриунуудта хүжэрэни архидалга бүри XVII зуун жэлээс эхитэй. Эвенкиүүд хүжээртөөрөө бурладуудхаа юундэ гээдэгдэ? Ородуудай Байгалай үмэнэ эрхээс, бурладууд феодал харилсаанай шатада, харин эвенкиүүд барга буурай сбол

нэхэл мэдэрлэ дээшлэнэ. Б.М.Б. БАЛДАНОВ. Бурлад оройн түүхэ зүршээл дөөтэй, онсо оорос юм. Экономическа хүжээртэншье байла онсо оорос. Илангаа совет засагай 74 нэлээ энэн хабаатай. Туйлаар, амжалтануудын асар ехэ гэжэ мэдэрэ. Илангаа нүүлэй үсдэ, араб жэл бүхэндэ, ажалла бүхэл хоёр дахин дээшлэдэг, дүн хамтын продукци, промышленна продукция хэмжээн гурбаан хоёр хубиһаа үгүй гарган байгаа. Зөһойнтоо тоогоор байраггүй булюо хүршэ Монголодо оролодо, манай республикын промышленна хүсэ шадла 4 дахин үлүү. Хүгөөр онсо оорос эвэллэй гээдэ, энэ хүсэ шадла Совет-Сингад зонкидоог ахан натурална амажын эрхэ байдалда байгуулагдан байна буюу. Тинхээ Бур

то дээрэ бүхэ юумэн уруураа ононо ха юм. Тини соёлн хэрэгтэй гэжэ бидэнэй хэды урлагшье, бурладууд гүбди, али монголшууд гү гэжэ хэды арсадашье, бо додо ашабайдалнай дунда зүүн жэлэй эсэс тээшэ бидэншье тээрэюулжэ магад. Үнгэрэгшье үе тухай үлүүсэ ханаата болонгүй, хайн хайхан эрэдүй тухай болодобди. Энэ талаар хэрэгтэй бүхэ юумэн, соёлло үг байлиг, ёһо зашалай үндэсэ хуури маинд бини. Буддизмын—соёл, мурғэлшье туха—лооринь—поинрохтой талын гээдэл, тэрэ, бусад бүхэ юумэнүүдтэ, бусад мурғэлүүдтэ тээшээтэй тэгшэ байгаа, бусад шайнагуудта эсэргүүсэлдэггүй. Тини шэнэ, эколо-информационо шилжилтада орохын тула бидэ эдэхэл болодогтоо улам-

Дэлхэйн харгынуудай бэлшэр дээрэ

Хэр утнаа Бурлад орон Дорно зүгһөө—Баруун тээшэ, Хойто зүгһөө—Үмэнэ хэзаар тээшэ шэлгэйн худалдаа наймаанай шуугуур бэлшэршье байгаа юм, Хятадаа—Түб Ресса, дам саашаа—Европэ руу ошонон алдар суута торгон гү, али сайн зам энэгүүр гардаг һа.

Урданай Хятада наймаан бурялжа, Хиагтын ярмаг Сибирьһээ холо сагуур суурдаг бэлэй, Бүхэ Европэ-

зэргэл элдэб эрхэ байдалда дадалын үлүү лийн байха ээрэгтэй. Тэрэшилээн бидэнэр, бурладуудай, хоорондоо ехэ илгатай байһаниншье—баруун талынхид Европодо, Россид тэгүүлэни, Байгалай үмэнхи зүүн зүгтэй хид Азида тэгүүлэни—энэ ушар манай зохиолдо дадале үлэмжэ ехэ болгоно. Бидэнэй гол түлээ томогониэ (нэгэн алин шанар, тухэлтэй) үндэнтэй байһалин, бидэ өһөндүгөө дайдын хэмжээн соо хайшагдаа, түүхэни ураскал соо мурдгүгөөр хосорходоо болохо байгаада.

Бурладууд, ородуудай газар дайлаар тус тустай гол түлээ амараа, таруу һуудар ушаршаашье үндэнтэй хоорондоо хурса хийороон маинда гаранагүй. Ажаллаарашье тэдэ илгатай. Бусад нотагуудта оролодо, Бурлад орондо нэгэ хуби газарта хуби тоо үсөөн. Тинхээ энэ газарай талаар хурса асуудалууд гаранагүй. Хэрбээ үлэмжэ үлэмжэ хэбэрээ үлэмжэ шэнжээтэй. Уул ба уул бэш арадууд тухай болодо хэртүүдэншье болодо түүхэ шинжэлхэн орондо түүхын алдуу захаха уримауудыс гарганһаа манай үндэхи байдал тогтуурин буюу болохо байда. Эндэ манай сэхэртэн үндэр харюусалгаа харуулаа улагатай.

Гэбэшье түбэг бэрхшээлүүд Бурлад орондо гадаадаа һаа нэбэржэ, байдале хурсадуулаха болохо. Тэрэденэ гаргаһан манда бин болохо байһай. Энэ ушарһаа нэгэ хуби газарта зонхой тоо дээшлэхэ. Энэ муу нулоотэй байха. Бутанда шитэ хара баро болот, нинтэ эрмэлзлэй байха ёһотой. Гэжэ зуура алахан бүхэни аша туйһаанууд аши аргаар сахгдаха ёһотой.

В. В. БЕЛИКОВ. Бурлад орондо үндэхи алаантай хоорондхи харилсаанууд соо эвенкиүүдэй асуудал тои орсо байһаар. Эвенкиүүд маинда үсөөн—хоёр мянга тээ үлүүтэй. Энэ угсаатан зашалай ажалла, соёлло, хэ-

угсаатанай шатада байгаа. Тини ородуудай эрхэ сагаар хоёр арадай саашанхи хүжилтэни арга боломжонд тад ондоо байха, хонокмоиншье үрэ дунгүүдшье алгасгаа. Эвенкиүүд бүүү хубиһаа, бурладууд нинтэ үрэ, талаар амьдардаг байгаа. Тинхээ хубиһе соо эвенкиүүд тои боломжонтой нэрэгт, бээс абанин байха баатай һа. Харин талин бурладууд элдин сулоо, зулим зонхой абанин зантай байха жэлшээтэй бэлэй.

Хубиһын амьдаралай түбэг бэрхшээлүүдтэ эвенкиүүдтэ бэснэ үзүүдэшье нүлөөло. Эндэ бүгдэ хамтаржа эрхээдэ, эвенкиүүдэй бурладуудхаа тэггэлэндэ нүлөөло.

Имар нэгэ арадай, үсөөн тоото үндэнтэй һүнэй хо тээрэ байхдаа—бидэ ехэ тээсэмтэйгээр энэ ушарта ханданабди. Зарим тэдэ хэмжээнүүдшье абан хэбэр үзүүдэлэ, бодото байдал улам доройтоно. Харин Байгалай шадар хоной асар нэгэ амитадай хосоржо захалба, бүхэ дэлхэйн хэмжээгээр шууа татадабди. Юу хэлхээһе һананабди гээдэл, тонохье үсөөн тоото арадуудай байдала гээдэл дүгнэн сага хайраарагүй, харин тэдэни һуулоонг үргэлжлэй бэлэй бурлад оройн нэгэ хэбэрээ нинтэ хэлхээбди: эвенки арадайн мүнөөдэрэй байдал, саашанхи хүжилтэни харяанууд—болото дээрэ эрэдүйлэ бурлад арадай хүжилтэни имар замаар ошонохье харуулаа буюу. Эвенки арадай байдале улам доройтулаа һаанай, бурлад арадай амиды үлэмжэ, ёһо зашалай соёлло бүрин сахина бэрхшээлтэй байха.

Бурлад орондо алаануудар бусадшье арадуудта энэ хабатай.

Совет үсдэ хамтаралгын эхилхэдэ, эвенкиүүд хубиһоо хуусөөр үлдүүлэжэ дээшлэхэ, хамтаруулаһаа һа. Боонэр, бусад санаартан хамалганда ороо. Нураалса багатай байһан эвенкиүүд шэнэ мэргэжэлүүдтэ, шэнэ соёлдо хамжаа бирангүй, бүри заншалташье ажалла алданай байгаа. Мүүнөө республика дотор эвенки үндэнтэй нэрэгтэни лбадал хүсэлдэжэ байһай. Хойтой эүгэй бага арадуудай эблэл, эвенки соёлдо туй байгуулагдаа, Егдаринда, Уолдэ ансамбльнууд хүдэлнэ. Үндэнтэйни

рлад орондо адли республикунуудай дэлгүүртэ оролонг гайтаһаан. Оройнэй экономическа политикын үндэһөөрөө дари хубилгадагүй һаа, жэл үнгэрэхэдэ, тэдэ паккар уруудахаа болохо. Тини байдал занханн тула зарин гаана хубаариһе хубилгангаа, томодоходоо эконоиническа регионүүдшье байгуулаха дуралсаа политикунд сааша шадан оруула байха. Энэ шуулан соо үндэнтэйни хил амкидэлүүдшье усалдаха дуратай хатуушуул лаб олодо.

Энэһэнэ уламжалан, политикала яагад эрхилхэдэ? Саарһан дээрэ гурэн түрээтэйбди, Харин экономическа, социальнашье, соёллошье политика энэ гурэндэ үгшэ. Тинхээ энэ гурэндэ уршэ нүүдэл үндэнтэйни гурэнэй эхилдэгдэл һаа, хойношье имар политикын, илангаа гадаадын политикын бүри дүгүүлэгшэ тухай болохо үүхэ шухала. Бурлад арад имамгал бурлад угсаатан бэш, тэрэһэнэ ородуудшье, эвенкиүүдшье орохо жэлшээтэй. Бурлад арад болбол—Бурлад Республикын газар дундэ алаанууд бүхэ арадууд ондо ондоо угсаатан болоно. Ондоогоор хэрхээдэ, бурлад арад—политикескэ (олон угсаатанһаа бүридхэнэй) арад болоно.

П. В. МАНТАТОВ. Дэлгүүрэй энэ байдалда соёлло яагад амьдарха тухай шухала асуудалыс зүбшээгүй хабди. Минил соёл доройтоно бэшэ, харин антропологическа (хүн түрэлтэни) һандарал болоно байһа. Энэһэнэ булта мэдэржэ, һанатаа болонобди. Экономикын, экологикын асуудалууд соёллоо үндэнтэй, Бидэ, сэхэртэн, обществовн һандаралыс яагад зооцоонобди? Соёлло-экологическа жэнхэнн заншалуудыс хэргээхэ тухай хэлсэхэһэнэй һаа. Гэбэшье бидэ мүүнөө дунда зүүн жэлүүдтэй эсэс багада эрлин дэлгүүрэй эрхэ байдалда ажаһуунабди. Нимэ эрхэ байдалда мүнөөнэй дэлхэйн информационо шилжилтада лагаад орохонобди? Энэ ушар байдалда эрдэм мэдэһын хилэ хизаарыс дэлгүүр тодорхойлоха ха юм. Политикын шата, орондоо соёлло, бурладсалай, эрлэм ухаанай бодотоор гаралхын, гүрэнэй бюджетэй хубаарида эрдэм нураалсай зохиохуурига ээлхэйн тула бидэ юу хэжэ ёһотойбиди? Бодо-

жалалта өдэ зүйлүүдтэ болон олон нэлэй гурэндэ эбтэн эстэгаар харилсаанай эсэстэ тогтонон ородууд, бурладуудай гүн нэгдэлдэ түшгэлэ аргатайлбди. Энэ нэгдэлэ гамаха шухала. Алдэбэл, аюулаар.

М. И. КАЛОШНИН. Францин дунда зүүн жэлүүдтэй гүн ухаантан М. Монтенэ нигээс хэлхээ: «Арад бүхэнэй гүрэнэй эрхын байгуулаһан гээдэл, ардайн нэгэн бүхэллэни сахинан байгуулаха болоно. Гүрэнэй энэ байгуулаһан ошо илгаа, булюо гол талаанууд болбол тэрэниэ бүри дүүлһэн ёһо зашалуудһаа үндэнтэйбди».

Бурладуудай түүхын гол туйлаһанн юун ба гэбэл, тэдэ түүхын тэрээс сооһоо минил бүрин гараа бэшэ, харин өһөндүгөө гурэн түрээ саана бурлад обог угсаатан 35—60 мянган хүн байгаа һаа, мүүнөө гансал республика соо 300 мянга гаран хүн болоно. Уул ба уул бэш арадууд тухай арсадаһаа эрдэмтэдэй гүе буялаалдаан хэмжээһиншье гадуур гаргаха лбадал, тиннээ тинтэртэ рублин эрьсыс «түхэрэгтэ» оруулаа урланууд (ородоороо — эменитэ рублисөө пространство» «турниково» кровообращение», по том поавити стремление релити и к другим «кровообращению».—Бурлад орондо «Нарабахы» бин болжого магад. Тэрэни соо тун түрүн ооһодоо бурладууд хосоршоһотэй һаа, хойнодо, зүүн жэлүүд соо сахина абаһан бүхыгөө аллаха.

Үнгэрэгшье үснэ хүндэ хойшологундаһаа сулооринэ байһан мүүнөө үсдэ арадай оюун бодолой үг байлигуудыс үргэһөө һэргээхэ арга боломжонууд тодорно, гадаада дэлхэйтэй али бүхэ талаар харилсаха үүдэн ээлгидэнэ...

Политикескэ зүб шэлэлгэ, зүб хараа, хэмжүүр, политикеска бэлмэд үзэл бодолһоо, аян ашаа, хэтэрүүлгээ зайсуулаха лбадал Бурлад Республикын эрэдүйлэ хангаха ээрэгтэй. Имамгал Бурлад Республикын интеллигенци, мүнөөншье—тои дүй дүршэлтэй, эсэн мэргэн политикунууд—болон академикескэ эрхим бэлхээлтэй, политикын талаар болболсоһон, Бурлад оройн түүхыс, мүнөөнэй байдал, хүжэлтэни хараа зорилгонуудыс зүб тоодо эргидэг шэнэ үснэһе ударидаһаа эдэ бугын туйлоо тэрэюулаһаагай.

ИТАР—ТАСС.

КОНКУРС СОНОСХОГДОБО

«Россин экономическа һэргэлгэ гэдэн гарнаһаагүй хонкур Россин Федерацин Хуудалда наймаанай-промышленна палага сонсохо. Экономическа шэнэ түхэл маягуудта Россин ородо талаар үлэй хэрэгүүдшье харуулаха хэрэгтэ журналистнуудыс эабхитэйгээр хабадуулаха зорилготойгоор тус хонкур үнтергээдэ юм. Хонкурсын гурим болон теминүүдшье нилэй: 1. Россидэ олзын хэрэг эрхилгэһын, худалдаа наймаанай байшангуудай, наймаануудай, хүлэсүүдтэй түүхэ болон мүүнөө сагай Россин олзын хэрэг эрхилгээ тухай материалнууд; 2. Россин нотагуудай экономикашье, дэлгүүрэй байгууламжунуудай хүжэн һалбаралда бин байһан оройнхилэй болодоо һаа гүрэнүүдэй дүй дүгнэлэ туйлоо.

З. Дэлгүүрэй харилсаануудта шилээн оролгон үсдэ ээрэгтэй промшленостинне үргэн хэрэгтэһын эд бараа гаргада болжого, тус хэрэгтэй һайн дунгүүд ба алдуунууд, саашанхи хүжэлтэни арга боломжонууд тухай. 4. Цивилизованно дэлгүүр бүрилдүүтэ ба олзын хэрэг эрхилгэһын этник тухай. 5. Россин фермернуудэй худалдон: худөөд олзын хэрэг эрхилгээһе һэргээһин замуд тухай. Тус хонкурдо нимэ жалрын материалнууд табилаха аргатай гээд: очерк, репортаж, публицистике болон экономикастэ статьянууд, хоорондоонд. Бүхэ материалнуудта нимэ эрхилгэһэнүүд табилаһаа; сэг бэригдэн материалнууд 1993

оной декабрийн 10 болотор абаха юм. Хонкурсын үзэмжэдэ табилаһан материалнууд журналистнуудай бүхэ холбооноудай туйлоозшадһоо бүридхэн хэлсэхэһе дүлдэдэггүй комиссин үзэмжэдэ табилаһаа, шайн нигтээр шинжэлэгдэхэ, шайнудыс олголо тухай эсэһи шиндүүдэй хонкурсын жиори абаха юм. Россин Федерацин Хуудалда наймаанай-промышленна палагин хэлхээдэ гаргадаха соёллоно соо хонкурдо эблэгээһин эрхим хүдэлхэһинүүд оруулагдаха. Удаадахи шангууд болон үнэтэй бэлгүүд тогтодог: — түбэй, республиканска, обласной боллод районной һонинуудта түрүүшын гур-

Малой үбэлжлэгэ — шанга шалгалта өөһэдһөөнь лэ дулдыдаха

Малой үбэлжлэгэ эдэ үдэрнүүдтэ хаа хаангүй эхилэб. Мүүнөө жэлэй малой үбэлжлэгын үсдэ хүдөөгэй хүн зон шанга шалгалта барихан гээшэ. Худөө амажын предпринимин «Пригородное» кооперативай мал ажал эрхилгээд ган гасуурай, унанай үрэй болон «Ушарһаа энэ харюусалгаар хаһаа хүндэ хушэрхөөр үнгэрхөөр хараална. Юуб гэхэдэ, байгалийн ушаруулаһан бэрхшээлтэй байдалһаа уламжалан, байгаша оной зуһан-намарай һарануудай туршад биратай үлэй тэнхэл бэлдэхэдэгдэгүй. Энэ кооператива мүнөөншье нинтин адууһа малда үбэй нөөсхэл хэдлээр Хиагтын районодо байһа. Мүн лэ энэ амажын нуудта болоһон бэлдэхэдэ эрхэлгээд тусбэлдэнэ. Кооперативай түрүүлэгшэ П. И. Шунковтой үлөөгүүд нэртон соонь утлахадаа, нэмэлтэ тэжээл нөөсхэл талһаар имар хэмжээһин абаһа байһан тухай һонирхобди.

Дэлгүүрэй экономикын харилсаанай өһөөр энэ жэлдэ бидэ гол продукция—овоц үйлдэһилгээһе тад ондооор эрхилжэ зорилготойгоор ороһодой эдөөнэй бүридхэлшье тад ондоо болгон хубилган байһобди. Нигээс манай амаж мүүнөө жэлэй хабар 110 гектарта капуста, тэрэнэй 30 гектар дээрэнэ Хятадоо, 60 гектарта хартуула, 40 гектарта корноплод, 30 гектарта сөлкө, тариха үргүүлһан ашаар бүхэдоо 450 миллион түхэрэгтэй продукция худалдаха ёһотой байгаа юм. Энэ олһон олһын 100 миллион түхэрэгтэй өшөө урьһанамжын туйлоо буусаха, 120 миллион түхэрэгтэй гаршаланһаа гаршадаһаа тээрэюулха, үлэһэн 230 миллион түхэрэгтэй нөөсхэлдөө үлөөһэн хэрэгтэй гээдэл, сагал уларилтай тогтуурингай байһан ушарһаа һаналан һаанамнай хүсрээдэггүй. Мүнөөнэй байдалаар суглуулга абанан лапустаа килограммын тусбөөр 150 түхэрэгтэй худалдаха һаа, харин үнэ дээрэ 300-гар, хартуула 150-най орондо 200 түхэрэгтэй наймада элгээдэгдэбди. Хоёр машина эртын лапуста ороод абаһаанга худалдахадаа, нитэ миллион гаран түхэрэгтэй орнаманга хамтааха хэрэгтэй үнэ энгэй 30 түхэрэгтэй үлэй гээдэл, манай мундэ абаһаанга хуули болбол тэрэниэ бүри дүүлһэн ёһо зашалуудһаа үндэнтэйбди».

Тэнхэл буйлуудад нэртүүдэй бэлэн үшөө болгодоггүй. Сотинковтой һүнэй колхозын цех гансал мүүнөө бардаа халана. Мүнөөдэрэй хүшэр хүндэ эрхэ байдалда үй һаанга дээрэ үлэй амажынүдта бүхэдоо 800 тонно, тус тустай 400 тонно үһөн бэлдэхэдэ энэ юм. Нимэ хэмжээһинэй хэлхээ хоёр талаһаа батагалданхай. Ражкуровтой нэрэмжэтэ колхозһоо 400 тонно силос худалдаха абахаар хараалнабди. Мүн лэ энэ амажынүдта болоһон тои болгон багсалха хүдэлмэри абуулагдаха. Нимэ ехэ туйлаһаа үзүүлһэн эдэ хушэрхилгээһедэ манай үүһөөр байр хуртгүй, — гэжэ Перт Ивановтай тэрээрэй нэрэ, обогүүдэншье дүрхэмшэни гуйгаа һа.

Мүнэ һангаар, тоо туйлоор аладалаа хэды байгашье һаа, энэ кооперативай хүтэбэрлэгшээдэй арга боломжондоо олоно, нимэ тодорхой ажал абуулаха байһанһаа баясамаар. Нүхэр Шунковтой мэдүүлһэнэй өһөөр энэ жэлэй малай үбэлжлэгэдэ бүхэдоо 700 тонно үһөн, 500 тонно силос, 700 тонно корноплод таһаалагдаха үтгээхэ гү, али услово малай толгой бүхэндэ 14 центнер тэжээлтэй единичин хэмжээһинэй тэжээл хуртэбди. Иймэрхүү хэмжээһинэй тэжээл илдоһоо жэлдэ бэлдэхэдэн байгаа. 620 толгой эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 300 үһэн, 90 адуу жорин үблжүүлэгдэхэ юм.

Энэ кооперативай малай үбэлэй байрануудыс абад харабал, Сотинковтой һүнэй комплексын, Ошурковай үлгэртэ үнэтэй үй һаанай фермын, мүн тэндхи тугалбуудай байранууд гол түлээ бэлэн болгонхубди. Эдэ үдэрнүүдтэ досоо талынь үдэрнүүдтэ досоо таһаалага сагадаха, бага-сага таһаалаһан ажал хэжэ хүдэлмэри абуулагдаа. Эндэ Шунковтой Ивановын Максимовай лагала Мхайбарлагшад, Вячеслав Михайлович Завесвай хүтэбэрлэгдэ даржа шуудай бригаданууд эдэ ажал эрхилжэ байһа.

Д. ДОНДКОВ.

ЭРИД ХЭМЖЭЭНҮҮДЫЕ АБАНА

Гүрэнэй бюджетта түблээр 2 процент хүрэтэр доошолуулаха гэдэн шиндүүдэй Вороненной обловсодэй бага совет ээлжээтэ аседани дээрэ абахаа зүрхээһэн байһа.

Худөө амажын бүхы продукция худалдан абаха эрхэлдүүлэхэ, худөөгэйһиде олоо оршын татаһарһаа, нэмэлтэ түблээрнэ соёллохэ, страховый түблэрнүүдэй хадханыс тээрэюулжэ мүнэ федеральна бюджеттэй хуучин хуудан агуулан үндэһэн ба урламанга хамтааха хэрэгтэй үнэ энгэй 30 процентнүүдэй түлээ гэдэн агропромышленна комплексын хүдэлмэриг эрхилгээдэй уламжалан, нимэ шиндүүдэй абаһан байһа. Гүрэн бүхы үрнүүдтэ һаян сага үүсэдэ хүрэхүүлэ ёһотой гэдэ худөөгүй продукция үйлдэһилгээһид эрлэтэ табина. Саашаа худөөгэйһид түблэрнүүдэн урд абад лэ, продукция худалдаха хүсэлтэй.

Продукцин буйлуудалһаа байдалгай эдөөндо хөөрлэдэхэ эрхэ худөөгэйһид эрхэлжэ, мал ажалай продукцияда нэмэлтэ түблэри сэг үргэлжэ үгээхэ байха гэжэ түрэнэй эрхилгээһе хараалһан хуули ба хэди тогтоолуудыс правительствэ дари түрэн абаха ёһотой гээд худөөгэйһид эрлэтэ табина. Бага советэй энэ шилдүүдэй «сагай федеральна зургаануудта политикаһаа даралта» болоно, гэбэшье засаг түрэн худөөгэйһид программес мунгөөр хангаха, жэлэй дүүрээр Вороненжко 25 миллион түхэрэгтэй түлээ ёһотой гээд тэмдэгтэбди.

ИТАР—ТАСС.

ЭРИД ХЭМЖЭЭНҮҮДЫЕ АБАНА

Гүрэнэй бюджетта түблээр 2 процент хүрэтэр доошолуулаха гэдэн шиндүүдэй Вороненной обловсодэй бага совет ээлжээтэ аседани дээрэ абахаа зүрхээһэн байһа.

Худөө амажын бүхы продукция худалдан абаха эрхэлдүүлэхэ, худөөгэйһиде олоо оршын татаһарһаа, нэмэлтэ түблээрнэ соёллохэ, страховый түблэрнүүдэй хадханыс тээрэюулжэ мүнэ федеральна бюджеттэй хуучин хуудан агуулан үндэһэн ба урламанга хамтааха хэрэгтэй үнэ энгэй 30 процентнүүдэй түлээ гэдэн агропромышленна комплексын хүдэлмэриг эрхилгээдэй уламжалан, нимэ шиндүүдэй абаһан байһа. Гүрэн бүхы үрнүүдтэ һаян сага үүсэдэ хүрэхүүлэ ёһотой гэдэ худөөгүй продукция үйлдэһилгээһид эрлэтэ табина. Саашаа худөөгэйһид түблэрнүүдэн урд абад лэ, продукция худалдаха хүсэлтэй.

Продукцин буйлуудалһаа байдалгай эдөөндо хөөрлэдэхэ эрхэ худөөгэйһид эрхэлжэ, мал ажалай продукцияда нэмэлтэ түблэри сэг үргэлжэ үгээхэ байха гэжэ түрэнэй эрхилгээһе хараалһан хуули ба хэди тогтоолуудыс правительствэ дари түрэн абаха ёһотой гээд худөөгэйһид эрлэтэ табина. Бага советэй энэ шилдүүдэй «сагай федеральна зургаануудта политикаһаа даралта» болоно, гэбэшье засаг түрэн худөөгэйһид программес мунгөөр хангаха, жэлэй дүүрээр Вороненжко 25 миллион түхэрэгтэй түлээ ёһотой гээд тэмдэгтэбди.

ИТАР—ТАСС.

ЭРИД ХЭМЖЭЭНҮҮДЫЕ АБАНА

Гүрэнэй бюджетта түблээр 2 процент хүрэтэр доошолуулаха гэдэн шиндүүдэй Вороненной обловсодэй бага совет ээлжээтэ аседани дээрэ абахаа зүрхээһэн байһа.

Худөө амажын бүхы продукция худалдан абаха эрхэлдүүлэхэ, худөөгэйһиде олоо оршын татаһарһаа, нэмэлтэ түблээрнэ соёллохэ, страховый түблэрнүүдэй хадханыс тээрэюулжэ мүнэ федеральна бюджеттэй хуучин хуудан агуулан үндэһэн ба урламанга хамтааха хэрэгтэй үнэ энгэй 30 процентнүүдэй түлээ гэдэн агропромышленна комплексын хүдэлмэриг эрхилгээдэй уламжалан, нимэ шиндүүдэй абаһан байһа. Гүрэн бүхы үрнүүдтэ һаян сага үүсэдэ хүрэхүүлэ ёһотой гэдэ худөөгүй продукция үйлдэһилгээһид эрлэтэ табина. Саашаа худөөгэйһид түблэрнүүдэн урд абад лэ, продукция худалдаха хүсэлтэй.

Продукцин буйлуудалһаа байдалгай эдөөндо хөөрлэдэхэ эрхэ худөөгэйһид эрхэлжэ, мал ажалай продукцияда нэмэлтэ түблэри сэг үргэлжэ үгээхэ байха гэжэ түрэнэй эрхилгээһе хараалһан хуули ба хэди тогтоолуудыс правительствэ дари түрэн абаха ёһотой гээд худөөгэйһид эрлэтэ табина. Бага советэй энэ шилдүүдэй «сагай федеральна зургаануудта политикаһаа даралта» болоно, гэбэшье засаг түрэн худөөгэйһид программес мунгөөр хангаха, жэлэй дүүрээр Вороненжко 25 миллион түхэрэгтэй түлээ ёһотой гээд тэмдэгтэбди.

ИТАР—ТАСС.

БАЙРА ШӨНЭ ГҮРИМААР ХУБААРИЛЖА

Казахстанда муниципальна байрануудыс түлөөлөгүүдгөө хубаарилаха болжого, эрхэтэй хара хушөөрөө тэрэниэ абаха ёһотой гэдэн Президентин Зарлиг сонсохогодо. Тинхээ гэр байрануудыс байра абаха дуратайшуудай мунгөөр бариха гуримда удаа дараалан орохоор зарим хараална. Гэхэтэй хамта гэдэхэһи муутай сондо түбөөһүгэй байра үтгээхэ юм. Байрануудыс гүрэнэй хушарилха болжого, гэр байшын шэнэ политикашье шэлээн оролын үедэ Барилгын эр байрын министерство аягуулагдаха. Барилгын ажал абуулаха эрх өлсөөр барилгын продукциян шанга шаллаха барилгын объектуудыс туйһан абаха гэжэ мэтэ тус министерство бөлүүлжэ байһа.

БАЙРА ШӨНЭ ГҮРИМААР ХУБААРИЛЖА

Казахстанда муниципальна байрануудыс түлөөлөгүүдгөө хубаарилаха болжого, эрхэтэй хара хушөөрөө тэрэниэ абаха ёһотой гэдэн Президентин Зарлиг сонсохогодо. Тинхээ

дүрэн уринэрэе хүл дээр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Агуу Илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

БАГША

Сагай эрьюулын сахари... дүрэн уринэрэе хүл дээр...

түмэн юрын лэ сэхэ сэбэр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

нотагаа бусаа бэлэй... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

баашалан, заочноор аспран... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Одхон Дойдок хубуунингэ... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Долгоржабай түрэнэн но... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

— Сталлинград гал дүн... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

— Бурр түрү найдал бай... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

— Алтан намарай ариу... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эсэгэ ороноо, гурэн түр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

МВД-нээ мэдээсэнэ
НЭРИМЖЭТЭЙ
ЯБАГТЫ

Барилдаан
«Динамо» гоё най...

Тинн энэ удаашы тэрэ...

Андрян Ангановтай тул...

Таряа

Октябрийн 4-нөө 11 хүр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Урдамнай үбэлэй хүйтэн... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Урдамнай үбэлэй хүйтэн... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Урдамнай үбэлэй хүйтэн... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Урдамнай үбэлэй хүйтэн... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Октябрийн 6-най үдэр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Октябрийн 6-най үдэр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Октябрийн 6-най үдэр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Октябрийн 6-най үдэр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Октябрийн 6-най үдэр... агуу илалтын 50 жэлэй оёе угтуулан

Эмхидхэн байгуулагшад — Буряд Республикын Верховно Совет, Буряд Республикын Министруудай Совет